

А. Б. Глущенко

Костопільський район

КОСТОПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН – район, що знаходиться у центральній частині Рівненської області. Межує з Володимирець., Сарнен., Березнів., Гоцан. і Рівнен. р-нами Рівнен. обл. та Ківерців. і Маневиц. р-нами Волин. обл. Утвор. 1939. Від липня 1941 до січня 1944 – під нім.-фашист. окупацією. На тер. р-ну діяла УПА-Північ під командуванням [Д.-Р. Клячківського](#). 2002 в урочищі Гутвин встановлено пам'ятник воякам ОУН–УПА. Площа 1,5 тис. км². Насел. 65 559 осіб (2001, складає 95,8 % до 1989), переважно українці. У складі р-ну – м. [Костопіль](#) та 61 сільс. насел. пункт. Лежить у межах [Костопільської рівнини](#). Гол. річка – [Горинь](#) (бас. [Дніпра](#)), її притоки – [Замчиське](#), Жильжанка та ін. У К. р. є великі поклади базальту (Берестовец. та Івано-Долин. спецкар'єри), торфу, крейди, вапняку, каоліну, гончар. глини. Ґрунти переважно дерново-підзолисті піщані та супіщані (42 % пл. р-ну), у зниженнях рельєфу – дернові та болотні. Лісами вкрито бл. 40 % тер. р-ну (61,965 тис. га). Осн. породи: сосна, дуб, граб, береза, осика, вільха. Охороняється заг.-держ. значення ботан. *Суський заказник*. Гол. підприємства, переважно деревооброб. промисловості, розташ. у райцентрі. У с. Лісопіль – «Ветсанзавод» (м'ясокістк. борошно для потреб тваринництва). Спеціалізація с. господарства – рослинництво картопляр.-зерн. і тваринництво м'ясо-молоч. напрямів. Працюють 27 с.-г. підприємств і 110 фермер. госп-в. У К. р. – 38 заг.-осв. навч. закладів, буд.-технол. технікум Нац. університету водного господарства, філія Рівнен. мед. коледжу, Будинок школярів та юнацтва, центр інтелект. розвитку «Сузір'я», центр тех. творчості і комп'ютер. технологій, ДЮСШ «Олімпієць»; рай. і 11 сільс. Будинків культури, міський і 36 сільс. клубів, центр. рай. б-ка, рай. бібліотека для дітей і юнацтва, 30 сільс. б-к, Костопіл. дит. школа мистецтв, Деражнен. дит. муз. школа, [Костопільський краєзнавчий музей](#); центр. рай. лікарня, Деражнен. рай. лікарня, рай. стоматол. поліклініка, 6 лікар. амбулаторій, 44 фельдшер.-акушер. пункти. Виходить рай. г. «Віче Костопільщини» (до 2007 – [«Вічеве слово»](#)). Нар. аматор. колективи: ансамбль українські народні пісні «Калина» Деражнен. Будинку культури, фольклорні ансамблі «Берегиня» Рокитнян. клубу, «Борщів'янка» Борщів. клубу, «Горина» Ставоц. клубу, «Хустина» Золотолин. Будинку культури, «Любава» Малолюбашан. клубу, хор і вокал. гурт «Мирнівчани» Мирнен. Будинку культури; зразк. – ансамбль нар. музики Мирнен. Будинку культури. Діють реліг. громади УПЦ МП (24), УПЦ КП (21), УАПЦ, РКЦ, християн віри євангельської (17), євангел. християн-баптистів (7), адвентистів сьомого дня (2), свідків Єгови, юдеїв. У К. р. – 125 пам'яток культур.

спадщини, з них 3 – монум. мистецтва, 47 – археології, 57 – історії. Пам'ятки архітектури: Свято-Покров. церква у с. Бечаль (1779), церква Різдва Богородиці у с. Великий Мидськ (1904), Свято-Покров. церква у с. Великий Стидин (1768), Хресто-Воздвижен. церква у с. Деражне (1807), Свято-Преображен. церква у с. Жалин (1776), Михайлів. церква у с. Збуж (поч. 18 ст.), Дмитрів. церква у с. Золотин (1877), церква Різдва Богородиці у с. Космачів (1775), Свято-Покров. церква у с. Мала Любаша (1895), Михайлів. церква у с. Тростянець (1752). Серед видат. уродженців – фізик [П. Кособуцький](#) (с. Пеньків); письменник [Ю. Жилко](#) (с. Підлужне), поет [П. Велесик](#) (с. Гута); художник, громад.-політ. діяч *Н. Хасевич* (с. Дюксин); співачка, нар. арт. України [Л. Кондрашевська](#) (с. Гута).

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Костопільський район / А. Б. Глущенко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-6075>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).